

VYBRANÁ TÉMATA VĚDY A VÝZKUMU

**FAKULTY HUMANITNÍCH STUDIÍ
UNIVERZITY TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ**

OBSAH

Úvod	3
Portfolio vědních oborů a pracovišť FHS	4
Spolupráce fakulty v oblasti vědy a výzkumu	5
Doktorské studium	6
Operační programy UTB na podporu vědy a výzkumu	7
Vybraná výzkumná témata a kontakty na jejich řešitele	8
Pedagogika	9
Aktéři, diskurzy a determinanty neformálního vzdělávání dospělých	9
Autoregulace učení a chování v závislosti na prostředí	10
Inkluze ve vzdělávání nadaných žáků	11
Marginalizované skupiny obyvatel ohrožené sociální exkluzí	12
Profesionalizace učitele na preprimárním a primárním stupni škol	13
Self efficacy učitelů mateřských a základních škol	14
Spirituální gramotnost se zaměřením na preprimární a primární vzdělávání	15
Sociální a kulturní diverzita ve vzdělávání	16
Účinnost koncepcí vzdělávání pro děti generace ALFA	17
Vysokoškolský učitel – vzdělání, kariéra, praktiky, pozice	18
Anglická a německá filologie	19
Emoce ve vyučování cizího jazyka	19
Literatura amerického Jihu v tematických a žánrových proměnách	20
Manipulace a propaganda v masmédiích: kritický diskurs a multimodální analýza	21
Německá literatura z Moravy	22
Odborný jazyk, tlumočení a překlad	23
Regionalismus a konstrukce identity v současném jihoafrickém románu	24
Nelékařské zdravotnické obory	25
Diagnostika a léčba v onkochirurgii	25
Kvalita života ve spojitosti se zdravím a nemocí	26
Podpora gramotnosti pro pomáhající profese	27
Preventivní a dispenzarizační péče	28
Základní kontakty	30

Dokument *Vybraná témata vědy a výzkumu Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně* má dva cíle. Zaprvé, prezentovat stručnou a přehlednou formou stěžejní témata vědy a výzkumu, která na naší fakultě řešíme, a zadruhé, fungovat jako pobídka pro potenciální zájemce o spolupráci v oblasti vědy a výzkumu, a to na regionální, národní i mezinárodní úrovni, v akademické i praktické sféře, s institucemi i jednotlivci.

Fakulta humanitních studií (dále FHS) je součástí Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (dále UTB) a spolunositelkou mezinárodního baťovského odkazu. Vědecko-výzkumnou činnost fakulty, jejíž vybraná část bude prezentována níže, považujeme z hlediska přínosu k poznání a společenské relevance za zásadní na regionální úrovni, relevantní na úrovni národní a nezanedbatelnou na úrovni mezinárodní. K dosavadním úspěchům zcela jistě přispívá široké spektrum aktivit ve spolupráci s našimi partnery, na kterých chceme dále stavět, prohlubovat je a rozšiřovat, a přispět tak nejen ke zviditelnění a zvýšení vědecko-výzkumné relevance naší fakulty a jejích partnerů, ale také k přenosu nově nabytých poznatků do reálného života.

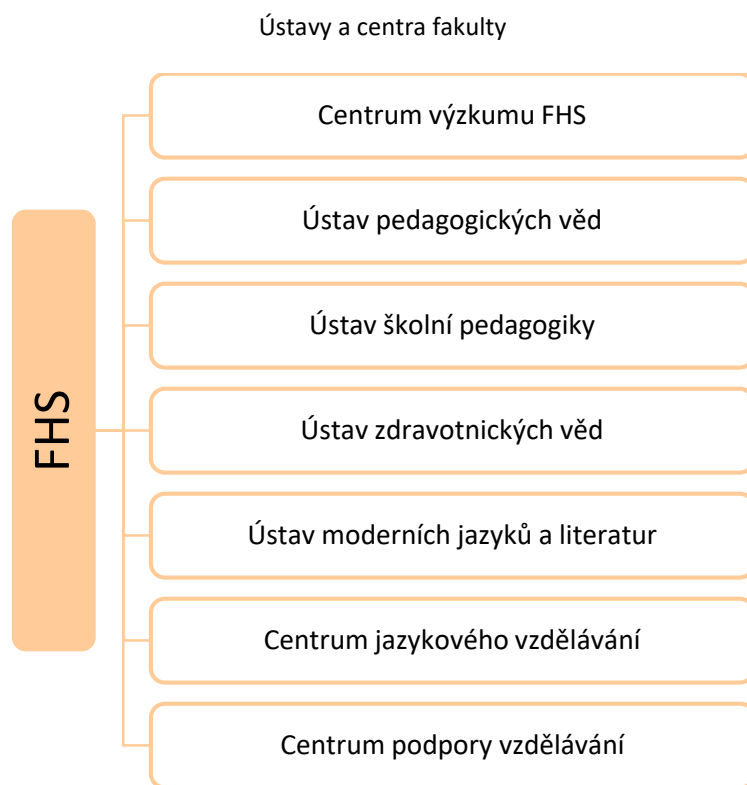
Věříme, že k navázání spolupráce v oblasti vědy a výzkumu (dále VaV) může pomoci prezentace našich stěžejních vědecko-výzkumných témat včetně kontaktů na osoby, které je zaštiťují, a výčtu navázaných projektů a vybraných publikačních výstupů. Rozvoj těchto témat je pro nás v oblasti tvůrčí činnosti prioritou a uvítáme, pokud Vás zaujmou, ať už jako předmět potenciální spolupráce, nebo jako témata pro odbornou diskusi či polemiku. Zároveň v závěru dokumentu nabízíme základní kontakty pro všechny zájemce o spolupráci s námi, a to v návaznosti na námi prezentovaná témata, ale i témata jiná, příbuzná, prostě Vaše, ke kterým hledáte potenciální partnery.

PORTFOLIO VĚDNÍCH OBORŮ A PRACOVÍŠŤ FHS

FHS je z celorepublikového hlediska unikátní platformou pro koexistenci a kooperaci tří výzkumných oblastí. Číselník skupin oborů podle Frascati manuálu je členěn následovně:

- 3. Medical and Health Sciences: 3.3 Health Sciences;
- 5. Social Sciences: 5.3 Education;
- 6. Humanities and the Arts: 6.2 Languages and Literature.

Struktura pracovišť fakulty reflektuje její oborové zaměření. **Centrum výzkumu FHS** propojuje výzkumné zájmy nejen na úrovni fakulty, ale významně se podílí i na celorepublikovém síťování odborníků v oblasti humanitně zaměřeného a společensko-vědního výzkumu, stejně tak se podílí na popularizaci vědy, vzdělávání akademických pracovníků a řízení kvality. 4 ústavy zaštiťují výše uvedené vědní oblasti. Pracovníci **Ústavu pedagogických věd** a **Ústavu školní pedagogiky** se soustředí na pedagogiku, přičemž rozvíjí jak její sociální, tak školní aspekty. **Ústav zdravotnických věd** pojímá témata spojená s nelékařskými zdravotnickými obory. **Ústav moderních jazyků a literatur** se zaměřuje na oblast anglické a německé filologie. **Centrum jazykového vzdělávání** se specificky orientuje na lektorskou činnost v oblasti jazykové průpravy studentů i akademiků, jeho pracovníci se také široce podílí na překládání odborných textů, a to na celouniverzitní úrovni. **Centrum podpory vzdělávání** se soustředí na projektovou činnost a síťování v oblasti vzdělávání.

Na **akademické úrovni** probíhá spolupráce s mnoha odbornými asociacemi (např. Asociace vzdělavatelů v sociální pedagogice vedená ředitelem našeho Ústavu pedagogických věd doc. Hladíkem, Asociace vysokoškolských vzdělavatelů nelékařských zdravotnických profesí v České Republice, Česká asociace pedagogického výzkumu, aj.), a to na úrovni aktivit jako je organizace mezinárodních konferencí. Akademičtí pracovníci fakulty se podílí na produkci mnoha mezinárodních vědeckých časopisů, se kterými pravidelně spolupracují i jako recenzenti odborných statí. Na fakultě je vydáván recenzovaný odborný časopis Sociální pedagogika (Social Education), podrobně [zde](#). K rozvoji vědecko-výzkumné spolupráce fakulty přispívají jak přednášky akademiků FHS na zahraničních univerzitách, tak i veřejné přednášky a workshopy českých i zahraničních vědců organizované u nás.

Významným společným rysem našich výzkumných oblastí je úzká **spojitost s praxí**, která zahrnuje spolupráci se širokým spektrem organizací (zejména škol, institucí sociální služby, firem a zdravotnických zařízení), přičemž probíhá aktivní transfer znalostí a zkušeností mezi akademickou a praktickou sférou, například formou tzv. akčního výzkumu. Cenným výsledkem takto koncipovaného propojení výzkumu s praxí je nejnižší míra nezaměstnanosti našich absolventů v rámci UTB, ale i nejvyšší nástupní příjmy absolventů FHS ve srovnání s absolventy jiných humanitních fakult v ČR. Mezi uživatele našich výsledků řadíme strategické partnery, jejichž seznam je k dispozici [zde](#). Spolupracující organizace si pečlivě vybíráme na základě našich potřeb, referencí a dosavadních zkušeností. Spolupráce je smluvně zajištěna a nastavena tak, aby přinášela oboustranný prospěch a stavěla na filosofii research-based practices.

Doktorský studijní program (dále DSP) na FHS intenzivně rozvíjí výzkumné oblasti a témata ve dvou pedagogických liniích. První je věnována tématům v oblasti školní pedagogiky, především zaměřené na předškolní a primární vzdělávání, druhá je věnována sociální pedagogice.

Studenti jsou vedeni ke spolupráci na výzkumných tématech etablovaných na fakultě, přičemž procházejí náročnými zkouškami, ale především se učí etablování v odborné komunitě, účastní se mezinárodních konferencí, učí se komunikovat odborně v anglickém jazyce a pravidelně prezentují svůj postup ve výzkumné práci na tzv. doktorských seminářích, které jsou pořádány jednou ročně. Učí se také psát odborné studie a učí se přijímat kritiku, která je posouvá v jejich práci.

Významnou součástí doktorandské školy na fakultě je práce se školiteli. Právě ti vytvářejí významné odborné zázemí svým doktorandům. Fakulta doktorandy podporuje v začleňování do výzkumných projektů, ale také vytváří možnosti k mezinárodním výměnám, které posilují získávání výzkumných zkušeností budoucích akademiků. Doktorské studium je koordinováno prací Oborové rady DSP, která je tvořena odborníky z ČR.

Kontakt na informace k doktorskému studiu:

doc. PaedDr. Adriana Wiegerová, PhD.

wiegerova@utb.cz

garantka studijního programu DSP Pedagogika

OPERAČNÍ PROGRAMY UTB NA PODPORU VĚDY A VÝZKUMU

V rámci podpory vědy a výzkumu usilujeme o kontinuální rozvoj našeho interního vědecko-výzkumného zázemí, a to primárně s využitím operačních programů spolufinancovaných Evropskou unií. Aktivita UTB realizované v rámci operačních programů se silně dotýkají oblasti vědy a výzkumu na celouniverzitní úrovni. Pracovníci FHS mají možnost v rámci těchto programů kontinuálně a systematicky pracovat na rozvoji prostředí podporujícího vědu a výzkum se zaměřením na kvalitu výstupů tvůrčí činnosti a na internacionalizaci.

Strategický projekt UTB ve Zlíně se zaměřuje na strategicky orientované a systematické zvýšení kvality vzdělávací činnosti a přístupu ke vzdělávání na UTB, stejně jako na zlepšení jejího procesního řízení a kvality hodnocení všech činností UTB. Prostřednictvím realizace projektu dojde k vytvoření předpokladů pro dosažení strategických cílů UTB. Hlavním cílem projektu je systematické zvýšení kvality vzdělávací činnosti, účinnosti a přístupu ke vzdělávání na UTB.

V rámci jedné z dílčích aktivit tohoto projektu nabízí zapojení pracovníci Centra výzkumu FHS vzdělávací workshopy zaměřené na metodologii výzkumu společenských a humanitních věd, které jsou široce využívány nejen akademiky FHS. Oblast kvantitativně orientované metodologie a analýzy dat zajišťuje dr. Ilona Kočvarová, oblast kvalitativně orientované metodologie a analýzy dat zajišťuje dr. Tomáš Karger. V rámci této aktivity dochází k síťování odborníků, jsou vedeny odborné diskuse a konzultace s cílem zajistit na fakultě implementaci aktuálních poznatků a trendů v oblasti vědecko-výzkumné metodologie, které jsou uznávány na světové úrovni.

Za účelem posílení internacionalizace UTB v projektu zajišťujeme širokou nabídku mobilit akademických a vědeckých pracovníků (výjezdů i příjezdů). Podpora networkingu a internacionalizace je sycena i dalšími projekty a pobídkami, jsme připraveni se podílet na financování aktivit vedoucích k navázání vědecko-výzkumné spolupráce na regionální, národní i mezinárodní úrovni.

Projekt **Institucionální kvalita a rozvoj strategie vědy na UTB ve Zlíně** je zaměřen na dobudování systému strategického a manažerského řízení výzkumné organizace UTB, zahrnující oblast řízení lidských zdrojů, hodnocení vědy a výzkumu, internacionalizace, transferu technologií, open access a popularizaci výsledků vědy a výzkumu.

Cílem projektu je dobudování uceleného a komplexního systému strategického a manažerského řízení univerzity, který bude zahrnovat všechny základní systémy rozvoje strategie a hodnocení vědy:

- implementaci a rozvoj řízení lidských zdrojů a nastavení genderové rovnosti a dlouhodobé udržitelnosti VO;
- implementaci hodnocení VaV s ohledem na implementaci Metodiky 17+ a hodnocení VaV na úrovni výzkumných týmů, ústavů a součástí UTB ve Zlíně;
- vytvoření strategie a podpůrných opatření pro internacionalizaci VaV;
- implementaci strategie transferu technologií;
- vytvoření a implementaci institucionální politiky open access;
- vytvoření a implementaci strategie popularizace výsledků VaV dosažených UTB ve Zlíně.

VYBRANÁ VÝZKUMNÁ TÉMATA A KONTAKTY NA JEJICH ŘEŠITELE

Výzkumná témata zahrnutá v tomto dokumentu vychází z nominací akademických a vědeckých pracovníků fakulty, které byly řediteli pracovišť fakulty shromážděny, posouzeny a vybrány do užšího výběru v akademickém roce 2020/21. Témata jsou členěna do tří kategorií dle převládající oborové příslušnosti (Pedagogika, Anglická a německá filologie, Nelékařské zdravotnické obory) a v rámci každé kategorie řazena abecedně dle názvů. Některá témata mají mezioborový přesah.

U všech témat je uveden název, stručná anotace a kontaktní osoba, která téma zaštiťuje (včetně e-mailu a identifikátoru ORCID). Uvedena je také případná návaznost na realizované projekty a dále vybrané publikační výstupy.

AKTÉŘI, DISKURZY A DETERMINANTY NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

Anotace: Výzkumné téma široce reflektuje problematiku neformálního vzdělávání dospělých, přičemž se zaměřuje na jeho vývoj a celospolečenský kontext, determinanty účasti a neúčasti v tomto segmentu vzdělávání, proměny bariér a motivace ke vzdělávání, genderové rozdíly, aj. Naším záměrem je studovat tuto problematiku v mezinárodním kontextu, o čemž svědčí jak zaměření nedávno publikovaných statí, tak i jejich publikační platformy.

Kontaktní osoba: Mgr. Jan Kalenda, Ph.D.
kalenda@utb.cz
ORCID: 0000-0002-4871-4753

Návaznost na projekty:

GA ČR: Bílá místa neformálního vzdělávání dospělých v České republice: Neúčastníci a jejich sociální světy (2019 – 2021)

Vybrané publikace:

- KALENDA, Jan a Ilona KOČVAROVÁ, 2021. Od mimoprofesionální seberealizace k nezbytnosti pracovní orientovaného vzdělávání: Proměna motivace k neformálnímu vzdělávání dospělých v ČR. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*. **57**(1), 75–100. ISSN 0038-0288.
- KALENDA, Jan, 2021. Tři vlny: vývoj teorií účasti dospělých ve vzdělávání. *Studia paedagogica* 26(01). ISSN 1803-7437. (v tisku)
- KALENDA, Jan a Ilona KOČVAROVÁ, 2020. Participation in non-formal education in risk society. *International Journal of Lifelong Education*, 1–14. ISSN 1464-519X. (online first)
- VACULÍKOVÁ, Jitka, Jan KALENDA a Ilona KOČVAROVÁ, 2020. Hidden gender differences in formal and non-formal adult education. *Studies in Continuing Education*, 1-15. ISSN 0158-037X. (online first)
- KALENDA, Jan, Ilona KOČVAROVÁ a Jitka VACULÍKOVÁ, 2019. Determinants of Participation in Nonformal Education in the Czech Republic. *Adult Education Quarterly*. **70**(2), 99–118. ISSN 0741-7136.
- KALENDA, Jan a Ilona KOČVAROVÁ, 2019. Approaching Limits of Participation? Trends in demand for Non-formal Education in the Czech Republic. *European Proceeding of Social and Behavioral Sciences* 72, 611–624. ISSN 1877-0428.
- KALENDA, Jan a Ilona KOČVAROVÁ, 2017. Proměny bariér ke vzdělávání dospělých v České republice: 2005-2015. *Studia Paedagogica*. **22**(3), 69–89. ISSN 1803-7437.

AUTOREGULACE UČENÍ A CHOVÁNÍ V ZÁVISLOSTI NA PROSTŘEDÍ

Anotace: Výzkumné téma reflektuje propojení osobnosti, chování a prostředí při učení a zaměřuje se na vnitřní (private) a sdílený (public, shared) svět. Bere v úvahu nejen kognitivní a nonkognitivní aspekty autoregulace, ale také význam sociálního a kulturního prostředí, včetně online prostředí. Na základě kombinace poznatků a nejnovějších trendů v pojetí autoregulace (Self-Regulation Model – SRM) zachycuje mechanismy autoregulace chování a učení žáků a studentů ve školním prostředí mimoškolním prostředí, online i off-line prostoru. Výzkumné téma lze uchopit jak v lokálním, tak v mezinárodním kontextu.

Kontaktní osoby:	Mgr. Karla Hrbáčková, Ph.D. hrbackova@utb.cz ORCID: 0000-0001-8192-7235	Mgr. Jitka Vaculíková, Ph.D. vaculikova@utb.cz ORCID: 0000-0002-0711-548X
-------------------------	---	---

Návaznost na projekty:

GA ČR: Dynamika autoregulace u sociálně vyloučených žáků (2017 – 2019)

GA ČR: Porozumění procesu autoregulace u dětí a mládeže v institucionální péči (2013 – 2015)

GA ČR: Kognitivní a nonkognitivní determinanty rozvoje autoregulace učení studentů pomáhajících profesí (2009 - 2011)

Vybrané publikace:

- HRBÁČKOVÁ, Karla a Irena BALABAN CAKIRPALOGLU, 2020. Self-Regulation in Peer Rejected Students. In: GAO, Ford Lumban, HUTAGALUNG, Fonnya a Chew Fong PENG (Eds.). *The Social Sciences Empowered*. London: Taylor & Francis Group, s. 47–53. ISBN 9780367000905.
- VACULÍKOVÁ, Jitka, 2018. Measuring self-regulated learning and online learning events to predict student academic performance. *Studia Paedagogica*. **23**(4), 91—118. ISSN 1803-7437.
- HRBÁČKOVÁ, Karla, 2018. Pupils' self-regulated skills in relation to their perceived position in formal and informal school life processes. In: *Issues and Trends in Interdisciplinary Behavior and Social Science - Proceedings of the 6th International Congress on Interdisciplinary Behavior and Social Sciences* (ICIBSoS 2017). Boca Raton: CRC Press/Balkema, s. 337-344. ISBN 9781138553804.
- HRBÁČKOVÁ, Karla a Jakub HLADÍK, 2018. Autoregulace žáků v závislosti na vnímaných projevech rizikového chování. *Studia Paedagogica*. **23**(1), 81–104. ISSN 803-7437.

INKLUZE VE VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH ŽÁKŮ

Anotace: Výzkumné téma se ve svém širším vymezení zabývá inkluzí ve vzdělávání nadaných žáků a jejími determinanty. Specificky se zabývá např. analýzou bariér v inkluzivním vzdělávání nadaných žáků, postoji učitelů ke vzdělávání nadaných žáků v inkluzivní škole či rozkrývá problém nálepkování nadaných žáků v rámci jejich edukace. Využívá kvalitativních a kvantitativních výzkumných strategií.

Kontaktní osoba: Mgr. Eva Klimecká, Ph.D. (roz. Machů)
klimecka@utb.cz
ORCID: 0000-0001-8732-0231

Návaznost na projekty:

TA ČR Éta: Nálepkování intelektově nadaných dětí ve školním prostředí (2020 – 2023)

Vybrané publikace:

- KLIMECKÁ, Eva, 2020. Labelling of gifted children in the family from the perspective of teachers and its manifestations at school. *Sodobna Pedagogika/ Journal of the Contemporary Educational Studies*. **71**(137), 196—212. ISSN 0038-0474.
- MACHŮ, Eva, 2019. Nadaný žák je jako Jágr mezi hokejisty, aneb učitelova koncepce nadání v analýze metafor. *Studia Paedagogica*. **24**(3), 77—92. ISSN 803-7437.
- KOČVAROVÁ, Ilona a MACHŮ, Eva, 2017. Sklony ke konformitě jako potenciální sociální limit rozvoje nadání žáků. *Sociální pedagogika/Social Education*. **5**(1), 63—75. ISSN 1805-8825.
- MACHŮ, Eva, KOČVAROVÁ, Ilona a Tereza CÍSLEROVÁ, 2015. Etiquette in Education of Gifted Pupils. *The New Educational Review*. **41**(3), 218—230. ISSN 1732-6729.

MARGINALIZOVANÉ SKUPINY OBYVATEL OHROŽENÉ SOCIÁLNÍ EXKLUZÍ

Anotace: Výzkumné téma se zaměřuje na zkoumání životní situace marginalizovaných skupin obyvatel, jež jsou ve vyšší míře ohroženy sociální exkluzí. Naše pozornost je v souladu se sociálním modelem postižení věnována studiu osob, jejichž znevýhodnění v důsledku věku, zdravotního stavu nebo nepříznivé životní situace ztěžuje naplnění jejich sociálních, edukačních a dalších potřeb na rovnoprávném základě s ostatními, a tudíž vyžadují vyšší míru podpory ze strany společenského systému.

Kontaktní osoba: Mgr. Magdalena Hanková, Ph.D.
hankova@utb.cz
ORCID: 0000-0003-3933-9370

Návaznost na projekty:

Podpora a rozvoj vybraných sociálních služeb ve Zlínském kraji (2016 – 2020)
(projekt realizovaný Zlínským krajem z Operačního programu Zaměstnanost)

IGA¹: Emocionální a sociální potřeby individuálně integrovaných žáků s tělesným postižením v prostředí středních škol (2015 – 2017)

Vybrané publikace:

- HANKOVÁ, Magdalena a Soňa KALENDA, 2021. The process of social inclusion of female students with physical disabilities into mainstream high school classes: Situational analysis based study. *International Journal of Inclusive Education*. (v tisku)
- HANKOVÁ, Magdalena a Soňa KALENDA, 2021. Personal Assistance As a Support of Quality of Life of People with Disabilities. In ŠÍŠKA, Jan a Julie BEADLE-BROWN. *The development, conceptualisation and implementation of quality in disability support services*. (v tisku)
- VACULÍKOVÁ, Jitka a Soňa VÁVROVÁ, 2019. Zkoumání významu stáří z perspektivy české dospělé populace: Kvantitativní výzkum. *Kontakt*. **21**(3), 326—333. ISSN 1212-4117.
- VÁVROVÁ, Soňa a Jitka VACULÍKOVÁ, 2017. Preference české populace při zajištění péče v období závislosti v seniorském věku. *Sociální práce*. **17**(6), 80—94. ISSN 1213-6204.
- HANKOVÁ, Magdalena a Soňa VÁVROVÁ, 2017. *Sociální potřeby středoškoláků s vrozeným tělesným postižením: opomíjený aspekt edukační praxe*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 9788074547263.
- HANKOVÁ, Magdalena a Soňa VÁVROVÁ, 2016. *Partnerské vztahy očima mladých dospělých s vrozeným tělesným postižením*. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788027100125.
- HANKOVÁ, Magdalena a Soňa VÁVROVÁ, 2016. Partner Relationships and Family Life through the Prism of Young Adults with Physical Disabilities. *Czech and Slovak Social Work*. **1**(16), 4—15. ISSN 1213-6204.

¹ Interní grantová agentura

PROFESIONALIZACE UČITELE NA PREPRIMÁRNÍM A PRIMÁRNÍM STUPNI ŠKOL

Anotace: Výzkumné téma je zaměřeno na sledování profesionalizace učitelů mateřských a základních škol od jejich vstupu na univerzitu. Volba studia učitelství je produktem minulých individuálních zkušeností osoby, jejích mezilidských interakcí a jednání v konkrétním sociálním a kulturním prostředí a opírá se o individuálně konstruovaný *koncept učitelství*. Neexistuje předem daný vrozený koncept učitelství. Tento koncept si lidé postupně vytvářejí. Konstruování je na jedné straně sociálním procesem (probíhá v rámci mezilidských interakcí a pozorování sociálních modelů a rolí), na druhé straně je to proces osobní (vnitřní interpretace prožitých zkušeností a významů).

Kontaktní osoba: PhDr. Hana Navrátilová, Ph.D.

hnavratilova@utb.cz

ORCID: 0000-0003-3836-2579

Návaznost na projekty:

OP VVV: Fakultní učitel jako facilitátor kvalitní přípravy budoucích učitelů mateřských škol a 1. stupně ZŠ (2020 – 2022)

MŠMT: Předcházení šoku z reality u budoucích učitelů mateřských a základních škol v období profesního startu (2018 – 2019)

IGA/FHS/2015/004: Profesionalizace studentek učitelství pro mateřské školy (2015 – 2016)

IGA/FHS/2016/001: Učitelovo přesvědčení o pedagogickém využití dětských prekonceptů (2016 – 2017)

IGA/FHS/2017/008: Profesionalizace studentek učitelství pro mateřské školy během studia na univerzitě (2017 – 2018)

IGA/FHS/2019/003: Evoluce profesních trajektorií učitelů mateřských a základních škol (2019 – 2020)

IGA/FHS/2019/001: Bezprostřednost učitele ve školní třídě (2019 – 2020)

Vybrané publikace:

- URBÁNEK, Petr, NAVRÁTILOVÁ, Hana, PACHOLÍK, Viktor a Helena PICKOVÁ, 2020. *Pohled zevnitř na učitelské sbory mateřských a základních škol: sociální klima učitelských sborů ve vybraných školních organizacích*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-960-1.
- MAJERČÍKOVÁ, Jana a Klára URBANIECOVÁ, 2020. Prestiž učitelství v mateřské škole optikou subjektivní percepce učitelek. *Studia paedagogica*. **25**(1), 51–77. ISSN 2336-4521.
- WIEGEROVÁ, Adriana a Beáta DEUTSCHEROVÁ, 2020. The Evolution of Pre-school and Elementary School Teachers' Career Trajectories – Career Beginnings and Ambitions. *Advances in Intelligent Systems and Computing*, **963**, 174–183. ISSN 2194-5357.
- WIEGEROVÁ, Adriana a Hana NAVRÁTILOVÁ, 2019. Crucial moments in professional careers of preschool and primary teachers. In: NAZIR, Salman, TEPERI, Anna-Maria a Aleksandra POLAK-SÓPIŃSKA. *Advances in Human Factors in Training, Education, and Learning Sciences*. Orlando, FL: Springer Verlag, s. 259–269. ISSN 2194-5357.
- NAVRÁTILOVÁ, Hana a Barbora PETRŮ PUHROVÁ, 2018. *Máme hračku, tak co s ní?: od teorie k verifikaci v prostředí mateřské školy*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 9788074547966.
- NAVRÁTILOVÁ, Hana, 2017. Children's Initiations in Communication with Preschool Teachers. *Acta Educationis Generalis*. **7**(2), 42–55. ISSN 2585-7444.

SELF EFFICACY UČITELŮ MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Anotace: Výzkumné téma reflektuje problematiku sledování zvyšování vnímané pedagogické zdatnosti u budoucích učitelů a učitelů mateřských a základních škol. Učitelé, kteří si věří, jsou odborně zdatní a mají dobré pedagogické výsledky, nejsou obvykle náchylní k vyhoření či k odchodu z profese. Sledování self efficacy učitelů v našich podmínkách vychází z komparací metodologických postupů v zahraničních výzkumech. Ambicí výzkumu je sledovat, analyzovat a reflektovat význam self efficacy učitelů v mezinárodních komparacích.

Kontaktní osoba: prof. PhDr. Peter Gavora, CSc.
gavora@utb.cz
ORCID: 0000-0002-8352-033X

Vybrané publikace:

- GAVORA, Peter, MAREŠ, Jiří, SVATOŠ, Tomáš a Adriana WIEGEROVÁ, 2020. *Self efficacy v edukačních souvislostech II*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-948-9.
- GAVORA, Peter a Adriana WIEGEROVÁ, 2017. Self-efficacy of students in a preschool education programme: The construction of a research instrument. *The New educational review*. **47**(1), 125—138. ISSN 1732-6729.
- MAJERČÍKOVÁ, Jana a Peter GAVORA, 2013. Vnímaná zdatnosť (self-efficacy) učiteľa spolupracovať s rodičmi: Konštrukcia výskumného nástroja. *Pedagogika*. **68**(2), 128—146. ISSN 2336-2189.
- WIEGEROVÁ, Adriana et al., 2012. *Self efficacy v eduakčných súvislostiach*. Bratislava: SPN. ISBN 978-80-10-02355-4.
- GAVORA, Peter, 2011. Measuring the self-efficacy of in-service teachers in Slovakia. *Orbis Scholae*. **5**(2), 79—94. ISSN 1802-4637.
- GAVORA, Peter, 2010. Slovak pre-service teacher self-efficacy: theoretical and research considerations. *The New Educational Review*. **21**(3), 17—30. ISSN 1732-6729.

SPIRITUÁLNÍ GRAMOTNOST SE ZAMĚŘENÍM NA PREPRIMÁRNÍ A PRIMÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace: Výzkum rozvoje nenáboženské spirituality u dětí je v zahraničí obvykle traktován v rozeznávání duchovní dimenze ve vztahu k sobě (všímavost, sebereflexe, smysl), k druhým lidem (lásky, spravedlnost, prosociální orientovanost), k přírodě (environmentální citlivost) a k transcendenci (údiv a úžas, přesah, propojení). V českých podmínkách se jedná o relativně nové výzkumné téma, dosud realizované zejména v neformální edukaci a ve vazbě na spirituální zdraví. Ambice pokračujících zkoumání směřuje zejména do prozatím opomíjených oblastí preprimárního a primárního vzdělávání.

Kontaktní osoba: prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.
jirasek@utb.cz
ORCID: 0000-0003-1244-5237

Vybrané publikace:

- JIRÁSEK, Ivo a Emanuel HURYCH, 2018. The perception of spiritual health differences between citizens and physicians in the Czech Republic. *Health Promotion International*. **33**(5), 858—866. ISSN 0957-4824.
- JIRÁSEK, Ivo, VESELSKÝ, Pavel, a Jiří POSLT, 2017. Winter outdoor trekking: spiritual aspects of environmental education. *Environmental Education Research*. **23**(1), 1—22. ISSN 1350-4622.
- JIRÁSEK, Ivo, 2015. Spiritualita a zdraví: ideové podloží pro zkoumání empirických dat. *Československá psychologie*. **59**(2), 174—186. ISSN 0009-062X.
- JIRÁSEK, Ivo, 2014. Fenomén putování jako symbol duchovního rozměru osobnostního rozvoje v diskursu zážitkové pedagogiky. *Pedagogická orientace*. **24**(1), 5—21. ISSN 1211-4669.
- JIRÁSEK, Ivo, 2013. Verticality as non-religious spirituality. *Implicit Religion*. **16**(2), 191—201. ISSN 1463-9955.

SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ DIVERZITA VE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace: Sociální a kulturní podmínky determinují podoby a způsoby edukačního procesu na všech vzdělávacích stupních. Různorodost těchto podmínek a jejich odraz ve výchovně vzdělávací praxi je předmětem našich zkoumání. Soustředíme se zejména na sociálně znevýhodněné žáky, kulturně odlišné žáky a na vzdělávací podmínky v kontextu sociokulturní diverzity. Se sociální a kulturní rozmanitostí ve vzdělávání se musí vyrovnávat většina zemí, proto se zde otevírá řada možností k mezinárodní spolupráci.

Kontaktní osoba: doc. Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
hladik@utb.cz
ORCID: 0000-0002-7868-6183

Návaznost na projekty:

GA ČR: Dynamika autoregulace u sociálně vyloučených žáků (2017 – 2019).

GA ČR: Determinanty rozvoje multikulturní kompetence studentů pomáhajících profesí (2012 – 2014).

Vybrané publikace:

- HABURAJOVÁ ILAVSKÁ, Lenka, BALVÍN, Jaroslav a Iva STAŇKOVÁ, 2019. Comparison of Options for Supporting Socially Disadvantaged Roma Pupils within the Czech and Slovak Republic Education System. In: *Education and New Developments*. Lisabon: InScience Press, s. 517—521. ISBN 978-9895431250.
- HLADÍK, Jakub, INGROVÁ, Nikola a Nikol SOBKOVÁ, 2018. Sociální a personální kontext interkulturního učení žáků středních škol. *Studia paedagogica*. **23**(3), 91—112. ISSN 2336-4521.
- HRBÁČKOVÁ, Karla a Jakub HLADÍK, 2018. Autoregulace žáků v závislosti na vnímaných projevech rizikového chování. *Studia Paedagogica*. **23**(1), 81—104. ISSN 2336-4521.
- HLADÍK, Jakub, 2016. Assessing Multicultural Competence of Helping-Profession Students. *Multicultural Perspectives*. **18**(1), 42—47. ISSN 1521-0960.
- HLADÍK, Jakub a Langsajo Mustafa JADAMA, 2016. Multicultural Competence of Helping Profession Students: Cross-cultural Comparison between Europe and Africa. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. **217**, 669—678. ISSN 1877-0428.

ÚČINNOST KONCEPCÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRO DĚTI GENERACE ALFA

Anotace: Výzkumný záměr reflektuje důležitá témata, problémy předškolního vzdělávání, jako jsou otázky související s pozicí učitelů MŠ v odkladech povinné školské docházky, nadstandardních aktivit MŠ a subjektivně vnímané prestiže učitelství v MŠ. Pokouší se tím výzkumně dokladovat jejich opodstatnění a poskytnout důkazy pro rozvoj předškolní pedagogiky jako pedagogické subdisciplíny. Dalším příspěvkem do této aktivity je percepce současných dětí předškolního věku přes sociologickou perspektivu, konkrétně koncept kulturních generací, kde vystupují jako generace Alfa, s čímž se pojí nový pohled na děti a jejich vzdělávání.

Kontaktní osoba: doc. PaedDr. Jana Majerčíková, PhD.
majercikova@utb.cz
ORCID: 0000-0003-0013-1847

Návaznost na projekt:

TA ČR: Koncepce vzdělávání pro generaci Alfa s využitím badatelských principů učení v MŠ (2019 – 2020)

Vybrané publikace:

- MAJERČÍKOVÁ, Jana, WIEGEROVÁ, Adriana, GAVORA, Peter a Hana NAVRÁTILOVÁ, 2020. *Vzdělávání založené na bádání dětí v podmínkách mateřských škol. Badatelsky orientované vzdělávání pro děti generace Alfa*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-934-2.
- MAJERČÍKOVÁ, Jana a Klára URBANIECOVÁ, 2020. Prestiž učitelství v mateřské škole optikou subjektivní percepce učitelek. *Studia Paedagogica*. **25**(1), 51—77. ISSN 1803-7437.
- GAVORA, Peter a Adriana WIEGEROVÁ, 2019. Development of an instrument to measure preschool teachers' beliefs in inquiry-based activities. *Journal of Baltic Science Education*. **18**(4), 558—568. ISSN 1648-3898.
- MAJERČÍKOVÁ, Jana, 2018. Extracurricular education diversity in Czech nursery schools. *Journal of Language and Cultural Education*. **6**(3), 53—71. ISSN 1339-4584.
- MAJERČÍKOVÁ, Jana, 2017. Odklady povinné školní docházky v perspektivě učitelek mateřských škol. *Orbis Scholae*. **11**(1), 9—30. ISSN 1802-4637.
- WIEGEROVÁ, Adriana a Peter GAVORA, 2015. Conceptualisation of the child and childhood by future pre-school teachers. *Pedagogika*. **65**(5), 502—515. ISSN 2336-2189.

VYSOKOŠKOLSKÝ UČITEL – VZDĚLÁNÍ, KARIÉRA, PRAKTIKY, POZICE

Anotace: Výzkumné téma je zaměřeno na zachycení kariéry akademika-vysokoškolského učitele. Na univerzitě vzniká jedinečné sociální klima, které podporuje, nebo také neguje pozitivní rozvoj kariéry akademických pracovníků. Téma a jeho výzkumné podchycení je pro analýzu osobního i profesního vývoje každého vysokoškolského učitele a akademického pracovníka zajímavé i z pohledu řízení organizace, ale také při plánování adekvátních postupů, které by pomohly začínajícím učitelům i výzkumníkům v jejich odborném růstu. Výzkumné sledování trajektorií doktorandů, postdoktorandů a akademických pracovníků je svébytným tématem, které má potenciál v rozšiřování do pozice mezinárodního výzkumu.

Kontaktní osoba: doc. PaedDr. Adriana Wiegerová, PhD.
wiegerova@utb.cz
ORCID: 0000-0002-2188-4963

Vybrané publikace:

- WIEGEROVÁ, Adriana, 2019. PhD graduates at Czech Universities: the Account of their Study, Postdoc Options and Job Ambitions . *Journal of Language and Cultural education*. 7(1), 54—69. ISSN 1339-4584.
- NAVRÁTILOVÁ, Hana, 2019. (Ed.) *Vysokoškolský učitel: vzdělávání, praktiky, pozice*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-918-2.
- WIEGEROVÁ, Adriana, 2016. *The Careers of young Czech university teachers in the field of Pedagogy*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-631-0.
- SZIMETHOVÁ, Monika et. al., 2014. *Vysokoškolský učitel – pozícia medzi vyučováním a výskumom*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-408-8.
- WIEGEROVÁ, Adriana, SZIMETHOVÁ, Monika, GAVORA, Peter, KALENDA, Jan, NAVRÁTILOVÁ, Hana a Soňa KOČICOVÁ, 2013. *Začínající výzkumník: od magistra k postdoktorandovi*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-315-9.
- WIEGEROVÁ, Adriana, 2012. (Ed.) *Young Researchers Forum*. Bratislava: SPN. ISBN 978-80-10-02394-3.

EMOCE VE VYUČOVÁNÍ CIZÍHO JAZYKA

Anotace: Dosavadní výzkum v oblasti učení se cizích jazyků se orientoval především na vliv negativních emocí (úzkost z cizího jazyka), zatímco vliv pozitivních emocí byl analyzován jen ojediněle. Impulzem pro detailnější zkoumání role pozitivních emocí v didaktice cizích jazyků byl rozvoj pozitivní psychologie zaměřené na silné stránky jednotlivce s cílem posílit pozitivní profesionální a osobní prožívání. Tzv. emocionálně příznakové stimuly přetrvávají v paměti déle a vybavují se přesněji a pohotověji než neutrální vzpomínky, což může mít při učení se cizího jazyka rozhodující význam.

Kontaktní osoba: prof. PaedDr. Zdena Králová, PhD.
zkralova@utb.cz
ORCID: 0000-0001-6900-9992

Vybrané publikace:

- KRÁLOVÁ, Zdena a Anna TIRPÁKOVÁ, 2019. Nonnative EFL Teachers' Speaking Anxiety: Post-Communist Country Context. *Sage Open*. **9**(2), 1–13. ISSN 2158-2440.
- MÜLLER DE MORAIS, Marianna, ŠKORVAGOVÁ, Eva a Zdena KRÁLOVÁ, 2019. Anxiety management in speaking in a foreign language in the context of cognitive and behavioral methods. *Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research*. **9**(1), 214–221. ISSN 1804-7890.
- KRÁLOVÁ, Zdena, TIRPÁKOVÁ, Anna a Eva ŠKORVAGOVÁ, 2018. Personality Factors and Foreign Language Pronunciation Anxiety: The Effect of Psycho-Social Training. *European Journal of Contemporary Education*. **7**(4), 728–740. ISSN 2304-9650.
- KRÁLOVÁ, Zdena, 2017. Personality factors of foreign language pronunciation anxiety. *Journal of Teaching and Education*. **7**(1), 325–331. ISSN 2165-6266.
- KRÁLOVÁ, Zdena, ŠKORVAGOVÁ, Eva, TIRPÁKOVÁ, Anna a Dagmar MARKECHOVÁ, 2017. Reducing student teachers' foreign language pronunciation anxiety through psycho-social training. *System: an International Journal of Educational Technology and Applied Linguistics*. **65**(4), 49–60. ISSN 0346-251X.

LITERATURA AMERICKÉHO JIHU V TEMATICKÝCH A ŽÁNROVÝCH PROMĚNÁCH

Anotace: Výzkumné téma se soustřeďuje na studium literatury amerického Jihu, zejména se zaměřením na téma stejnopohlavních vztahů a na fantastickou literaturu (fantasy, science fiction). Významnou součástí výzkumu je studium kontaktu vybraných autorů s vydavatelským průmyslem v USA i v Evropě a jejich vzájemný vliv. Výzkum je založen na studiu autentických materiálů (korespondence mezi autory, agenty a nakladateli; vydané i nevydané rukopisy).

Kontaktní osoba: doc. Mgr. Roman Trušník, Ph.D.
trusnik@utb.cz
ORCID 0000-0002-3752-0785

Návaznost na projekt:

GA ČR: Podoby amerického homosexuálního románu po roce 1945 (405/09/P357, 2009–2011)

Vybrané publikace:

- TRUŠNÍK, Roman, 2020. Jim Grimsley: Current State of Research. *Literature Compass*. **17**(11), 1–12. ISSN 1741-4113.
- TRUŠNÍK, Roman, 2020. Testing the Limits of American Science-Fiction Publishing: The Case of Jim Grimsley's "Wendy". *Arbeiten aus Anglistik und Amerikanistik*. **45**(1), 67–81. ISSN 0171-5410.
- TRUŠNÍK, Roman, 2018. Jim Grimsley at the Crossroads of Southern Literature: From Literary Fiction through Fantasy to Science Fiction. In: CIUGUREANU, Adina, VLAD, Eduard a Nicoleta STANCA. *National and Transnational Challenges to the American Imaginary*. Berlin: Peter Lang, s. 239-250. ISBN 978-3-631-75306-4.
- TRUŠNÍK, Roman, 2017. Around the South with Jim Grimsley: The Roles of Place in the Author's Southern Fiction. In: GRETLUND, Jan, BJERRE, Tomas, JUNCKER, Clara a David NYE. *Southern Exposure: Essays Presented to Jan Nordby Gretlund*. Odense: University of Southern Denmark, s. 269-280. ISBN 978-87-7938-116-2.
- TRUŠNÍK, Roman, 2017. Jim Grimsley's *Dream Boy* as an Insight into Male Teenage Same-Sex Desire in the American South. *American and British Studies Annual*. **10**, 101–108. ISSN 1803-6058.
- TRUŠNÍK, Roman, 2016. The Rural South as a Gay Men's Haven in Andrew Holleran's *Dancer from the Dance* and Jim Grimsley's *Boulevard*. *American and British Studies Annual*. **9**, 99–107. ISSN 1803-6058.
- TRUŠNÍK, Roman, 2015. It's Not All That Money: Class in Jim Grimsley's *Comfort & Joy*. *American and British Studies Annual*. **8**, 57–64. ISSN 1803-6058.
- TRUŠNÍK, Roman, 2011. *Podoby amerického homosexuálního románu po roce 1945*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 154 s. ISBN 978-80-244-2952-6.

MANIPULACE A PROPAGANDA V MASMÉDIÍCH: KRITICKÝ DISKURS A MULTIMODÁLNÍ ANALÝZA

Anotace: Téma se zabývá diskurzivní analýzou manipulace a propagandy v britských, ukrajinských a českých masmédiích. Výzkumná metodologie využívá prvků kritické diskurzivní analýzy a kritické multimodální analýzy. Manipulace je typem sociálního vlivu, jehož cílem je změnit chování nebo vnímání druhých osob prostřednictvím nepřímé, klamně nebo podvodné taktiky. Tím, že prosazuje zájmy manipulátorů, často na úkor jiných, lze takové metody považovat za vykořisťovatelské a nevyzpytatelné. Manipulace je často používána masmédií za účelem propagandy. Cílem výzkumu je studovat různé aspekty manipulace v textovém a multimodálním diskurzu používaném pro propagandu.

Kontaktní osoba: Svitlana Shurma, MA, Ph.D.
shurma@utb.cz
ORCID 0000-0002-2183-2338

Vybrané publikace:

- SHURMA, Svitlana, 2020. Manipulative Discursive Constructions in British and Ukrainian Reporting of the MH17 Downing. *Journal of Contemporary Central and Eastern Europe*. **28**(2–3), 225–247. ISSN 2573-963.
- SHURMA, Svitlana, 2017. Soviet Conceptualization of NASYLSTVO (VIOLENCE): Based on the Texts of the Ukrainian SSR Newspaper the *Molod Ukraïny* of 1960. *Concentric: Studies in Linguistics*. **43**(1), 105–122. ISSN 1810-7478.
- SHURMA, Svitlana, 2017. Cruelty and Violence in Mass Media (Based on Ukrainian and British Articles). *The Herald of Kherson State University*. **3**, 165–168. ISSN 2664-6927.
- SHURMA, Svitlana, 2016. Narrative Strategy in the Media Discourse. *The Herald of the International Humanities University*. **22**, 205–208. ISSN 2664-6927.
- SHURMA, Svitlana, 2016. Pragmatic and Linguistic Features of Mykyta Khrushchev's Political Speech in the Ukrainian Periodicals. *Homeland: The Almanac of Poltava National Pedagogical University*. **34**(1), 90–94.
- SHURMA, Svitlana, 2016. Main characteristics of media narratives. *Linguostylistic Studies*. **5**, 201–208.

NĚMECKÁ LITERATURA Z MORAVY

Anotace: Výzkum se v rámci tohoto tématu zaměřuje na literaturu a obecně kulturu německy mluvícího obyvatelstva na Moravě, zvláště v regionech východní Moravy. Jedná se o objevitelskou práci spojenou s archivním výzkumem, jakož i kritické vyhodnocování nalezených textových materiálů (beletrie, časopisů a jiných písemných památek). Ačkoliv je téma formulováno jako regionální, výzkum se zaměřuje především na spojitost vývoje regionu s literárním a kulturním vývojem celoněmeckým či rakouským, popř. evropským.

Kontaktní osoba: Mgr. Libor Marek, Ph.D.
marek@utb.cz
ORCID 0000-0003-2964-3766

Návaznost na projekt:

GA ČR: Německá literatura a kultura na Valašsku: evropský rozměr regionálního kulturního diskurzu (2016 – 2018)

Vybrané publikace:

- MAREK, Libor, 2018. *Bilder und Stimmen des anderen deutschen Ostens: Eine kritische Edition der Werke deutscher Autoren aus der Mährischen Walachei*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-807-9.
- MAREK, Libor, 2018. *Zwischen Marginalität und Zentralität: Deutsche Literatur und Kultur aus der Mährischen Walachei (1848–1948)*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-806-2.
- MAREK, Libor, 2018. Überregionale Dimensionen der Literatur aus der Mährischen Walachei: Facetten der Moderne im Schaffen Heinrich Herbatscheks. *Brünner Hefte zu Deutsch als Fremdsprache*. **11**(1), 52–66. ISSN 1803-4411.
- MAREK, Libor, 2017. Degoutante Wandelbilder der Mährischen Walachei: Spielarten des Naturalismus in Paul Zifferers Roman ‚Die fremde Frau‘. *Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Ostraviensis. Studia Germanistica*. **21**, 57–72. ISSN 1803-408X.

Anotace: Toto výzkumné téma se zabývá odborným překladem a tlumočením textů z němčiny do češtiny a naopak. Všímá si, často i kontrastivně, komplexních otázek struktury německých a českých textů odborného charakteru. Jedná se o to, že je vybrán určitý typ textu, jenž je pak zkoumán celkově z hlediska funkce, struktury a stylu, nebo je zkoumána nějaká jeho dílčí charakteristika, především specifická gramatika nebo odborná slovní zásoba a otázky jejich převodu do jiného jazyka. Hlavní tematickou oblastí jsou texty právnícké, jako texty zákona, právní předpisy, rozsudky, smlouvy a podobně, ale i obecnější texty běžného charakteru nebo komunitní tlumočení, kam může spadat i nahodilé tlumočení ve firmách nebo na úřadech či v nemocnicích.

Kontaktní osoba: Mgr. Petra Bačuvčíková, Ph.D.
bacuvcikova@utb.cz
ORCID: 0000-0002-0919-6893

Vybrané publikace:

- BAČUVČÍKOVÁ, Petra, 2020. Übersetzung von Kollokationen in österreichischen und tschechischen Gerichtsentscheidungen. In: GONDEK, Anna, JURASZ, Alina, KALASZNIK, Marcelina a SZCZEK, Joanna. *Deutsche Phraseologie und Parömiologie im Kontakt und im Kontrast II*. Hamburg: Verlag Dr. Kovač, s. 147-164. ISBN 978-3-339-11487-7.
- BAČUVČÍKOVÁ, Petra a ŠILHÁNOVÁ, Renata. 2019. Die Banksprache – eine Gebrauchsform der deutschen Sprache im institutionellen Rahmen. In: GONDEK, Anna, JURASZ, Alina, KALASZNIK, Marcelina a SZCZEK, Joanna. *Sprachen, Literaturen und Kulturen im Kontakt. Beiträge der 25. Linguistik und Literaturtage, Miskolc/Ungarn, 2017 Sprache und Sprachen in Forschung und Anwendung*, 8. Hamburg: Verlag Dr. Kovač, s. 107-116. ISBN: 978-3-339-11486-0.
- BAČUVČÍKOVÁ, Petra, DOBROTOVÁ, Ivana, SVOBODOVÁ, Jindřiška a Silvie VÁLKOVÁ, 2018. *Pragmalingvistické a sociopragmatické pohledy na vybrané komunikáty (nejenom) mediálního diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN: 978-80-244-5457-3.
- BAČUVČÍKOVÁ, Petra, 2016. Tempus und Modusformen in Gerichtsentscheidungen. *Studia Translatoria*. 7, 87–94. ISSN 2084-3321.

REGIONALISMUS A KONSTRUKCE IDENTITY V SOUČASNÉM JIHOAFRICKÉM ROMÁNU

Anotace: Regionalismus se v našem globalizovaném světě stal palčivou politickou otázkou – nejen v Evropské unii v kontextu tzv. „Brexitu“, ale i v jiných částech světa. Projekt se pokouší přispět ke studiu regionalismu v současném jihoafrickém románu a určit, do jaké míry román přispívá ke konstrukci obraznosti národa v zemi, která je stále sužována následky apartheidu. Ukazuje, že k sebeurčení nového národa do značné míry přispívají outsideři a menšiny, chudí a bezmocní, marginalizovaní a umlčení.

Kontaktní osoba: Prof. Dr. Ewald Mengel
mengel@utb.cz
ORCID 0000-0003-4667-701x

Vybrané publikace:

- MENGEL, Ewald, 2020. The Contemporary South African Trauma Novel: Michiel Heyns' *Lost Ground* (2011) and Marlene van Niekerk's *The Way of the Women* (2008). *Anglia*. **138**(1), 144–165. ISSN 1865-8938.
- MENGEL, Ewald, 2019. The Iconic Hector Pieterse Photo and the Power of Adaptations. *Tydskrif vir Letterkunde*. **56**(2), 83–88. ISSN 2309-9070.
- MENGEL, Ewald, 2019. How Far Can You Go? The Contemporary South African Campus Novel in *Black on White: Coetzee's Disgrace and Niq Mhlongo's Dog Eat Dog*. In: FUCHS, Dieter a KLEPUSZEWSKI, Wojciech. *The Campus Novel: Regional or Global?* Leiden/Boston: Brill/Rodopi, s. 122–138. ISBN 978-90-04-39230-4.
- MENGEL, Ewald, 2018. From Solidarity with the People to Solidarity with the 'Company': Karen Jayes' Dystopian Novel *For the Mercy of Water* (2012). *Beyond Philology: An International Journal of Linguistics, Literary Studies and English Language Teaching*. **15**(3), 109–114. ISSN 1732-122.
- MENGEL, Ewald a Michela BORZAGA, 2012. *Trauma, Memory, and Narrative in the Contemporary South African Novel: Essays*. Amsterdam: Rodopi. ISBN 978-90-420-3570-6.

DIAGNOSTIKA A LÉČBA V ONKOCHIRURGII

Anotace: Výzkumné téma reflektuje problematiku onkochirurgie (zejména diagnostiku a léčbu karcinomu žaludku, střeva, karcinomu prsu a endometria). Přináší vysoce aktuální poznatky, které je možné předat široké odborné veřejnosti či přímo je využít v gynekologicko-porodnické a onkochirurgické praxi, a které byly autory publikovány v našich i zahraničních odborných časopisech. Práce přispívají k rozvoji oboru onkologie v České republice i v zahraničí.

Kontaktní osoba: doc. MUDr. Jiří Gatěk, Ph.D.
gatek@utb.cz
ORCID: 0000-0002-5824-9613

Vybrané publikace:

- GATĚK, Jiří et al, 2020. Targeted axillary dissection with preoperative tattooing of biopsied positive axillary lymph nodes in breast cancer. *Neoplasma*. **67**(6), 1329-1334. ISSN 1338-4317.
- CHOCHOLOUŠKOVÁ, Michaela, JIRÁSKO, Robert, VRÁNA, David, GATĚK, Jiří et al., 2019. Reversed Phase UHPLC/ESI-MS Determination of Oxylipins in Human Plasma: a Case Study of Female Breast Cancer. *Analytical and Bioanalytical Chemistry*. **411**(6), 1239—1251. ISSN 1618-2642.
- HLAVÁČ, Viktor et al., 2018. Use of Germline Genetic Variability for Prediction of Chemoresistance and Prognosis of Breast Cancer Patients. *Cancers*. **10**(12), 511. ISSN 2072-6694.
- IHNÁT, Peter, VÁVRA, Petr, PROKOP, Jiří, PELIKÁN, Anton et al., 2018. Functional Outcome of Low Rectal Resection Evaluated by Anorectal Manometry. *ANZ Journal of Surgery*. **88**(6), 512—516. ISSN 1445-1433.
- CÍFKOVÁ, Eva, LÍSA, Miroslav, HRSTKA, Roman, VRÁNA, David, GATĚK, Jiří et al., 2017. Correlation of Lipidomic Composition of Cell Lines and Tissues of Breast Cancer Patients Using Hydrophilic Interaction Liquid Chromatography/electrospray Ionization Mass Spectrometry and Multivariate Data Analysis. *Rapid Communications in Mass Spectrometry*. **31**(3), 253—263. ISSN 0951-4198.
- KLOUDOVÁ, Alžběta, BRYNYCHOVÁ, Veronika, VÁCLAVÍKOVÁ, Radka, VRÁNA, David, GATĚK, Jiří et al., 2017. Expression of Oxysterol Pathway Genes in Oestrogen-positive Breast Carcinomas. *Clinical Endocrinology*. **86**(6), 852—861. ISSN 0300-0664.
- MICHNOVÁ, Lucie, DOSTÁL, Jiří, KUDELA, Milan et al., 2017. Vaginal Use of Micronized Progesterone for Luteal Support. A Randomized Study Comparing Utrogestan® and Crinone® 8%. *Biomedical Papers*. **161**(1), 86—91. ISSN 1213-8118.
- PELIKÁN, Anton, TULINSKÝ, Lubomír, PETEJA, Matúš et al., 2017. Mění se chirurgická léčba stenotického karcinomu rekta? *Gastroenterologie a Hepatologie*. **71**(1), 62—68. ISSN 1804-7874.
- REŽNÁK, Lukáš and KUDELA, Milan, 2018. Comparison of Ultrasound with Hysteroscopic and Histological Findings for Intrauterine Assessment. *Biomedical Papers*. **162**(3), 239—242. ISSN 1213-8118.
- LUKEŠOVÁ, Lucie, VRÁNA, David, ŠVACH, Ivan, ZLÁMALOVÁ, Nora, GATĚK, Jiří et al., 2016. Prognostic Influence of Internal Mammary Node Drainage in Patients with Early-stage Breast Cancer. *Anticancer Research*. **36**(12), 6641—6646. ISSN 0250-7005.

KVALITA ŽIVOTA VE SPOJITOSTI SE ZDRAVÍM A NEMOCÍ

Anotace: Kvalita života související se zdravím je důležitým komponentem lékařské i ošetrovatelské péče, vhodným ukazatelem jeho kvality. Výzkumné téma široce reflektuje problematiku kvality života ve zdraví a nemoci, přičemž se neomezuje jen na osoby s poruchou zdraví (*disability*), ale zaměřuje se i na osoby s vážnějším onemocněním. Zaměřuje se na různé pohledy na kvalitu života a determinanty ovlivňující kvalitu života nemocného. Metody zjišťující kvalitu pacientova života související se zdravím dovolují, mj., monitorovat kvalitu péče poskytovanou pacientovi, zlepšovat interakci mezi zdravotníkem a pacientem, srovnávat účinnost léčby různých nemocí.

Kontaktní osoba: PhDr. Pavla Kudlová, PhD.
kudlova@utb.cz
ORCID: 0000-0002-4997-790X

Vybrané publikace:

- KUDLOVÁ, Pavla, KOČVAROVÁ, Ilona a Kateřina BUREŠOVÁ, 2019. Quality of Life in Patients with Chronic Heart Failure. *Kontakt*. **21**(4), 395—402. ISSN 1212-4117.
- KUDLOVÁ, Pavla a Ilona KOČVAROVÁ, 2020. Quality of Life in Patients with Diabetic Foot Ulcer. *Central European Journal of Nursing and Midwifery*. **11**(1), 34—42. ISSN 2336-3517.
- KUDLOVÁ, Pavla, HYNČICOVÁ, Monika a Ilona KOČVAROVÁ, 2016. Perception of Resilience and Social Support of Adolescents and Young Adults with Ulcerous Colitis - Research Performed at 5 Gastroenterological Outpatient Wards in the Czech Republic. In: *Health and Health Psychology. Vol. 13: 2nd International Conference on Health and Health Psychology 2016 (ICH&HPSY)*. Porto: Future Academy, s. 443—449. ISSN 2357-1330.
- KUDLOVÁ, Pavla a Zuzana BROZOVÁ, 2017. Quality of Life of Patients with Chronic Obstructive Pulmonary Disease. In: *Health and Health Psychology. Vol. 30: 3rd International Conference on Health and Health Psychology 2017 (ICH&HPSY)*. Porto: Future Academy, s. 134—145. ISSN 2357-1330.

PODPORA GRAMOTNOSTI PRO POMÁHAJÍCÍ PROFESÍ

Anotace: Výzkumné zaměření reflektuje problematiku gramotnosti pro pomáhající profese k získání a rozšíření základních kompetencí ve finanční a digitální oblasti. Je zaměřeno na zjištění úrovně vědomostí v oblasti finanční a digitální gramotnosti u vysokoškolských studentů programu všeobecné ošetřovatelství, zdravotně sociální péče a porodní asistence. Podpoří edukaci k získání odborných kompetencí u studentů zmíněných programů, která se odrazí v poskytování jejich odborné zdravotní a sociální péče v souvislosti s vykonáváním jejich budoucího povolání, a to v podobě nabytých znalostí a dovedností ve finanční gramotnosti (poskytování finančního poradenství) a souboru digitálních kompetencí (vědomostí, dovedností, postojů, hodnot), které jedinec potřebuje k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání současných moderních technologií při práci, učení, volnočasových aktivitách, ale i zapojení do společenského života v současné postmoderní době 21. století. Je zřejmé, že jen tak může obstát jedinec/profesionál při poskytování své odborné pomoci, který dokáže zvážit a kriticky hodnotit různá řešení problémů a v případě potřeby využít a přizpůsobit digitální nástroje pro konkrétní postupy v jeho profesionálním i osobním konání.

Kontaktní osoba: doc. RNDr. Jaroslava Pavelková, CSc.
jpavelkova@utb.cz
ORCID: 0000-0002-4075-8540

Návaznost na projekty:

OP VVV: Podpora rozvoje digitální gramotnosti (2018 – 2020)
(spolupráce s PdF CUNI)

MZ ČR: Příprava vzdělávacího standardu studijního programu Zdravotně sociální péče (AVVNZP)
a kvalifikačního standardu Zdravotně sociální péče

Vybrané publikace:

- PAVELKOVÁ, Jaroslava, 2020. Finanční gramotnost jako jedna z odborných kompetencí zdravotně sociálních pracovníků k nápravě sociálně-ekonomických problémů klientů. In: *Rodina – Zdraví – Nemoc: sborník z 10. vědecké mezinárodní konference, konané 19. listopadu 2020 ve Zlíně*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, s. 81–82. ISBN 978-80-7454-959-5.
- SVOBODOVÁ, Silvie a Jaroslava PAVELKOVÁ, 2020. Education of Seniors in Residential Facilities in the Framework of Activation Activities in the Form of the University of the Fourth Age. *Clinical Social Work and Health Intervention*. **11**(3), 51–56. ISSN 2222-386X.
- PAVELKOVÁ, Jaroslava, 2019. Univerzita čtvrtého věku jako jedna z možností výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti pro seniory v pobytových zařízeních. *Zdravotnické štúdie*. **XI**(2), 6–8. ISSN 1337-723X.
- PAVELKOVÁ, Jaroslava, 2018. Praktické vzdělávání ve finanční gramotnosti u seniorů jako prevence finanční nestability. *Sociální práce/Sociální práca*, **XX**(2). ISSN 1213-6204.

PREVENTIVNÍ A DISPENZARIZAČNÍ PÉČE

Anotace: Výzkumné téma široce reflektuje problematiku preventivní dispenzarizační péče. Preventivní péče je zaměřená na předcházení vzniku poruchy zdraví nebo změnu důsledků jejího působení časným zásahem. Účelem dispenzarizační péče je aktivní a dlouhodobé sledování zdravotního stavu pacienta ohroženého nebo trpícího nemocí nebo zhoršením zdravotního stavu, u kterého lze podle vývoje nemoci důvodně předpokládat takovou změnu zdravotního stavu, jejíž včasné zjištění může zásadním způsobem ovlivnit další léčbu a vývoj nemoci. Naším záměrem je studovat tuto problematiku v kontextu mezioborové a mezirezortní spolupráce.

Kontaktní osoba: PhDr. Pavla Kudlová, PhD.
kudlova@utb.cz
ORCID: 0000-0002-4997-790X

Návaznost na projekty:

MZ ČR: Příprava vzdělávacího standardu studijního programu Zdravotně sociální péče (AVVNZP) a kvalifikačního standardu Zdravotně sociální péče

IGA: Analýza pitevních protokolů ze zdravotních a soudních pitev – možné souvislosti náhlých a neočekávaných úmrtí dětí do 1 roku života s životním stylem a zdravotní gramotností matek (2017 – 2018)
(spolupráce s Lékařskou fakultou UP)

IGA: Zdravotní gramotnost matek v prvním půlroce mateřství (2016 – 2017)
(spolupráce s Lékařskou fakultou UP)

Vybrané publikace:

- MLČÁK, Petr, CHLUP, Rudolf, KUDLOVÁ, Pavla, KRYSTYNÍK, Ondřej, KRÁL, Michal a KUČEROVÁ, Veronika, 2021. Retinal oxygen saturation is associated with HbA1c but not with short-term diabetes control, internal environment, smoking and mild retinopathy - ROXINEGLYD study. *Acta Ophthalmologica*. ISSN 1755-3768. (online first)
- KUDLOVÁ, Pavla a KOČVAROVÁ, Ilona, 2020. Knowledge and self-assessment of general practitioner nurses in the area of diabetes mellitus. *Kontakt*, **22**(3), 165–171.
- CHLUP, Rudolf, PETERSON, Karolina, KUDLOVÁ, Pavla a Jiří NEČAS, 2019. Glykemický index potravin. *Prakt. lékař.* **15**(3), 172–177. ISSN 1801-2434
- OLECKÁ, Ivana, PŘECEHTĚL, Petr a Helena SKARUPSKÁ, 2019. Abúzus alkoholu pečujících osob jako rizikový faktor smrti dětí do pěti let: Limity statistických přehledů kriminality. *Sociální Pedagogika*, **7**(1), 8–20. ISSN 1805-8825.
- ŠPATENKOVÁ, Naděžda, OLECKÁ, Ivana a Nadě MARKOVÁ, 2019. Zdravotní gramotnost v kontextu stárnutí populace. In: ŠERÁK, Michal Tomczyk, Łukasz. *Preparation to Ageing and Old Age*. Kraków: Uniwersytet Pedagogiczny Wkrakowie, s. 313-335. ISBN 978-83-953737-2-5.

- KUDLOVÁ, Pavla, MIKUŠOVÁ, Klára a Marta VRÁNOVÁ, 2019. Spolupráce diabetika s obstrukční spánkovou apnoí při léčbě přetlakovou terapií. *Kazuistiky v diabetologii*. **17**(2), 7—13. ISSN 1214-231X.
- OLECKÁ, Ivana a Adéla LEMROVÁ, 2019. The Pitfalls of Diagnosing Sudden Infant Death Syndrome: Case Studies. *Grand journal*. **7**(2), 81—85. ISSN 1805-062X.
- OLECKÁ, Ivana a Naděžda ŠPATENKOVÁ, 2018. Když je začátek života jeho koncem: psychosociální podpora rodičům zemřelých dětí. *Paliativna medicína a liečba bolesti*. **11**(1-2e), 20—22. ISSN 1339-4193.
- IVANOVÁ Kateřina, OLECKÁ Ivana a Adéla LEMROVÁ, 2018. Diagnóza a prognóza fatálních onemocnění: sdělovat – tajit? Od lůžka ke katedře. *Paliativna medicína a liečba bolesti*. **11**(1-2e), 36—38. ISSN 1339-4193.
- ŠPATENKOVÁ, Naděžda, SMIČKOVÁ, Petra a Ivana OLECKÁ, 2018. Sociální problémy onkologicky nemocných: Využití posuzovacího nástroje SDI-21 v klinické praxi. *Paliativna medicína a liečba bolesti*. **11**(1-2e), 39—40. ISSN 1339-4193.
- CHRASTINA, Jan a kol., 2018. *Sexualita a intimita v závěru života = Sexuality and intimacy in the end-of-life*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-5304-0.
- OLECKÁ, Ivana, IVANOVÁ, Kateřina, DOBIÁŠ, Martin, LEMROVÁ, Adéla a Petr HANDLOS, 2018. Náhlá, neočekávaná a násilná úmrtí dětí do 1 roku na severní Moravě v letech 2007 – 2016. *Folia societatis medicinae legalis Slovaca*. **8**(1), 38—44. ISSN 1338-4589.
- KUDLOVÁ, Pavla., HATALOVÁ, Iveta a Jana KEPRTOVÁ, 2017. Péče o jizvy po chirurgickém zákroku. *Léčba ran: odborný časopis určený pro lékaře, farmaceuty a nelékařské zdravotnické pracovníky*. **4**(2), 13—17. ISSN 2336-520X.
- KUDLOVÁ, Pavla., HATALOVÁ, Iveta a Martina HUBÁČKOVÁ, 2017. Péče o jizvy po porodu. *Léčba ran: odborný časopis určený pro lékaře, farmaceuty a nelékařské zdravotnické pracovníky*. **4**(3), 19—22. ISSN 2336-520X.
- IVANOVA, Kalinka, OLECKA, Ivana, HRUBA, Kateřina, ONDRA, Peter, JURICKOVA, Lubica, HANAK, Přemysl A Dagmar HORAKOVA, 2017. Content of Maternal Health Literacy in the First Year of Motherhood. *European Journal of Public Health*. **27**(3), 503. ISSN 1101-1262.
- IVANOVÁ, Kateřina, OLECKÁ, Ivana, DOBIÁŠ, Martin, HRUBÁ, Kateřina, JURÍČKOVÁ, Lubica, HANÁK, Přemysl a Petr ONDRA, 2016. Analýza pitevních protokolů dětí zemřelých do jednoho roku života v Olomouckém a Zlínském kraji – možné souvislosti zdravotní gramotnosti matek s diagnózou SIDS. *Folia societatis medicinae legalis Slovaca*. **6**(1), 38—44. ISSN 1338-4589.
- OLECKÁ, Ivana a Kateřina IVANOVÁ, 2016. Zdravotní gramotnost matek prvorodiček v prvním půlroce mateřství – přehledová studie. *Central European Journal of Nursing and Midwifery*. **7**(3), 494—503. ISSN 2336-3517.
- OLECKÁ, Ivana, IVANOVÁ, Kateřina a Vladimír MIHÁL, 2016. Pilotní studie potřeb prvorodiček s dítětem v symbiotickém období života v oblasti zdravotní gramotnosti. *Profese online*, **9**(2), 9—17. ISSN 1803-4330.

**Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Štefánikova 5670
760 01 Zlín**

Sekretariát děkana

Asistent děkana

dekanat@fhs.utb.cz

+420 606 777 296

**Proděkanka pro tvůrčí
činnost**

dr. Ilona Kočvarová

kocvarova@utb.cz

+420 734 690 607

Projektová manažerka

Ing. Hana Zouharová

zouharova@utb.cz

+420 576 037 406

Ředitel

Centra výzkumu FHS

dr. Tomáš Karger

karger@utb.cz

+420 703 182 858

Ředitel

Ústavu pedagogických věd

doc. Jakub Hladík

hladik@utb.cz

+420 724 434 560

Ředitelka

Ústavu školní pedagogiky

doc. Adriana Wiegerová

wiegerova@utb.cz

+420 602 719 104

Ředitelka

Ústavu zdravotnických věd

dr. Pavla Kudlová

kudlova@utb.cz

+420 733 690 507

Ředitel

**Ústavu moderních jazyků
a literatur**

doc. Roman Trušník

trusnik@utb.cz

+420 576 032 018

Ředitelka

**Centra jazykového
vzdělávání**

dr. Věra Kozáková

kozakova@utb.cz

+420 606 777 295

Ředitel

Centra podpory vzdělávání

dr. Libor Marek

marek@utb.cz

+420 733 690 443